Ч. 125 (14.023). Львів, середа 15. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після смерти марш. Йосифа Пілсудського.

СМЕРТЬ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО Й УКРАЇНЦІ.

Чорні прапори на українських установах у Львові.

На знак жалоби з приводу смерти марш. Й. Пілсудського вивісили українські культурно-освітні й економічно-господарські центральні установи у Львові чорні прапори. Такі прапори повівають з дому Просвіти, Наук. Товариства ім. Шевченка, Дністра, Народньої Торговлі, Карпатії, Нар. Гостинниці, Земельного Банку Гіпотечного, Маслосоюзу, Центросоюзу, Центробанку, Духовної Семинарії та ін.

У. П. Р. БЕРЕ УЧАСТЬ У ПОХОРОНАХ.

З Президії Української Парляментарної Репрезентації повідомляють, що представники Української Парл. Репрезентації візьмуть участь у похоронах марш. Й. Пілсудського.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО ПОХОРОНЯТЬ НА ВАВЕЛІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Тіло марш. Пілсудського перенесуть з Бельведеру до катедри св. Івана відбуть у четвер увечір. Ошклену домовину виставлять у головній наві катедри цілу ніч, цілий день і чергову ніч так, щоб кожний міг побачити покійного і скласти йому поклін. При домовині почесну сторожу виконуватимуть генерали, старшини і підстаршини. Жалібне богослужения відправить кард. Каковський і після того тіло відвезуть з почотом до Кракова, де поховають його на Вавелі. Поїзд буде їхати дуже поволі і буде спинятись на багатьох стаціях, щоб населення могло віддати поклін.

ЗАПОВІТ.

Політичні кола запевняють, що марш. Пілсудський залишив заповіт, який оголосять у найближчих днях. Здогадуються, що крім вказівок марш. Пілсудський подав теж прізвища тих осіб, яких уважав покликаними до керми державою. Здогадуються, що крім призначеного вже головним інспектором армії ген. Ридз-Смігдого буде теж прізвище майбутнього міністра військових справ.

ДРУЖИНА ПОКІЙНОГО ЗАНЕДУЖАЛА.

Кружляють вістки, що дружина марш. Пілсудського Олександра під впливом болючого удару після смерти свого мужа, тяжко занедужала. Недужою заопікувалися лікарі.

ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ І ВІДГОМІН ЗА КОРДОНОМ.

Президент Мосьціцький одержав цілу низку кондоленційних телеграм від королів і президентів чужинних держав. Заяви співчуття надіслали: італійський король Віктор Емануель, болгарський король Борис, румунський король Кароль, президент Чехословаччини проф. Т. Г. Масарик, канцлер Гітлер, регент Мадярщини Горті, президенти: Швайцарії — Мінгер, Франції Лебрен, Еспанії — Замора, Латвії — Квієзіс, премієр Естонії — Кареля Ейналю, президент сенату в Данцігу Ґрайзер. Безліч телеграм з висловами співчуття надійшло теж на руки прем. В. Славека, між іншим від Мусолінія і болгарського прем'єра Тошева і на руки мін. Бека від багатьох міністрів закордонних справ. Крім того у міністерстві закордонних справ у Варшаві явились апостольський нунцій Мармаджі, амбасадори, посли та шарж д' афер чужинних держав і висловили мін. Бекові заяви співчуття в імені своїх урядів після смерти марш. Пілсудського.

ЖАЛОБА ЗА КОРДОНОМ.

До польських амбасад і посольств у ріжних закордонних державах зголошуються зі заявами співчуття представники диплиоматичного корпусу, визначні політичні діячі, державні мужі та представники польських кольоній. І так у Берліні одним з перших склав кондоленцію амб. Ліпському в імені уряду Німеччини державний секретар Майснер. Одночасно на знак жалоби канц. Гітлер приказав вивісити хоругви знижені до половини держака на всіх головних державних будинках, себто на будинку канцлера і всіх міністеріяльних будинках. Це діється тільки тоді, коли вмре монарх або президент чужої держави.

В імені данського уряду склав заяву співчуття у посольстві в Копенгагені ген.секретар м-ства закордонних справ Берінгоф; в імені чехословацького міністра закордонних справ Бенеша склав заяви співчуття польському послові у Празі віцеміністер закордонних справ Крофта. Подібно діялось теж у Букарешті, Будапешті, Парижі та по інших столицях чужинних держав.

Французький уряд доручив, щоб на знак жалоби по смерти марш. Пілсудського на всіх державних будівлях маяли у понеділок і в день похорону державні прапори знижені до половини держака. Такий самий розпорядок видав теж президент данціґського сенату Ґрайзер.

Промови присвячені памяти Покійного виголосили: мадярський премієр Гембеш на засіданні фінансової комісії парляменту та японський міністер закордонних справ Гірота, пригадуючи побут маршала в Японії підчас російсько-японської війни.

Чимало кондоленційних телеграм надійшло теж від визначних особистостей зі закордону безпосередньо до прибитої горем дружини Покійного Олександри, між іншим від папи Пія XI і колишнього президента Франції Мільрана.

СПЕЦІЯЛЬНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ НА ПОХОРОН.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: Французький уряд репрезентуватимуть на похороні мін. Ляваль і маршал Петен. Мін. Ляваль спиниться у Варшаві підчас повороту з Москви. Марш. Петен виїде до Варшави після устійнення дати похоронів.

РИМ, ПАТ. Італійський уряд репрезентуватиме на похороні амб. Бастіяніні, італійську армію спеціяльна делеґація під проводом ген. Ґраціяні.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

Преса майже цілого світу містить широкі вістки про смерть марш. Пілсудського підкреслюючи його історичні заслуги для Польщі.

„Ля Ліберте“ оголосила заяву ген. Вегана, в якій відомий французький стратег підкреслює виняткову енергію покійного, який ціле своє життя присвятив боротьбі за незалежність Польщі та її розбудові.

Дуже широко про заслуги покійного для Польщі розписується ціла німецька преса.

ВРАЖІННЯ НА ЛИТВІ.

РИГА, ПАТ. З Ковна повідомляють: Смерть марш. Пілсудського викликала на Литві велике враження і пригноблення. Урядова „Лієтувос Аідас“ видала надзвичайні додатки про смерть марш. Пілсудського. Ціла литовська преса поміщує довші статті і подає світлини покійного.

ВІДГОМІН У ЛЬВОВІ.

Несподівана вістка про смерть першого маршала Польщі Йосифа Пілсудського зробила у Львові величезне враження. Вже раненько вивішувано на державних, самоврядних, військових і приватних домах жалібні хоругви, спущені до половини щогли. Пополудні вже все місто покрилось жалібними прапорами. Всі імпрези відкликано. На мурах міста появилися клепсидри, в тому числі й відозва през. Мосціцького до народу у двох мовах: польській та українській (текст її подали ми вже в понеділковому числі).

Від полудня стали напливати до воєвідського уряду представники організацій, союзів і товариств, що складали вислови співчуття. Передполуднем консулі: Югославії, Фінляндії, Румунії, Чехословаччини, Франції і СССР. склали заяви співчуття на руки львівського воєводи Беліни-Пражмовського. Передполуднем відчитано по школах відозву Президента, а військовим відділам приказ керманича міністерства військових справ ген. Каспшицького. У місті видно на кожному кроці військових старшин та активних підстаршин з жалібними опасками на рамени; також опаски носить і багато цивільних осіб.

У міській раді відбулося в понеділок в год. 19. зібрання представників влади, товариств, організацій і ріжних союзів для вибору громадянського комітету, що займеться зорганізуванням великої жалібної маніфестації у Львові. До організаційного комітету покликані: през. д-р Домашевич, през. міста Дрояновський, ген. Чума, віцепрез. д-р Островський, інж. Ольшевський, д-р Войцеховський, посол Ваґнер, през. В. Дециkевич і през. Іжик. Поза маніфестацією, що її організує цей комітет, ніякої іншої не буде.

Жалібне засідання самої міської ради Львова відбулося у вівторок 14. ц. м. в год. 13-ій.

•

ПОБУТ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО У ЛЬВОВІ І ЗВІТИ ПОЛІЦІЇ ЗА АВСТРІЇ.

Як відомо перед світовою війною марш. Пілсудський розвинув широку акцію в Галичині, щоб молодь вишколити в напіввійськових стшелецьких організаціях і підготовити таким чином польську збройну силу до боротьби з москалями за незалежність Польщі. Ці „стшелецькі“ організації піддержувало здебільша польське громадянство морально і матеріяльно. На ці організації звернув увагу російський уряд і в 1912 р. зажадав від Австрії, щоб зліквідувала їх, а Пілсудського усунула поза кордони Австрії. Ці заходи скінчились на тому, що „стшелецькі“ організації вишколювали військово далі своїх членів і робили вправи крісами, з яких — на домагання австрійського уряду — повитягали тільки замки. Могло це статись тільки тому, що тодішній намісник Галичини д-р Бобжинський по нараді з директорами поліції (з Кракова — Флятав, зі Львова Райнлендер) рішуче спротивився домаганню австрійського уряду зліквідувати ці „стшелецькі товариства“. Після вибуху світової війни з членів цих організацій повстала перша бригада леґіоністів, які під проводом команданта Пілсудського пішли до бою з москалями враз з австрійською армією.

На початку війни знову надійшло з Відня письмо до намісництва у Львові з домаганням висловити свою опінію, чи не слід булоб розвязати „стшелецькі“ організації, а самого Пілсудського арештувати. Цього домагався генеральний штаб на внесок команданта армії у Львові. Намісництво відступило цілу справу львівській дирекції поліції, яка по нараді рішуче спротивилась цьому домаганню. До Відня пішов звіт, що Пілсудський є знаменитим провідником народу і державним мужем, змагає до незалежности Польщі, б'ється з москалями, які є найбільшими ворогами польського народу. Тому його арештування і розвязання „стшелецьких організацій“ викликало би небажаний фермент у цілій польській суспільности, яка крім подільської шляхти і народової демократії піддержує Пілсудського.

Одним словом львівська дирекція поліції за Австрії висилала прихильні звіти віденському центральному урядові про побут і діяльність Пілсудського у Львові і в Галичині. Те саме було в 1916 р. вже після увязнення марш. Пілсудського у Магдебургу і демонстрацій його прихильників у Львові. Тоді на домагання австрійського міністерства внутрішніх справ, щоб дирекція поліції у Львові слідкувала за політичною діяльністю Пілсудського, директор поліції Райнлендер надіслав обширний звіт, в якім підкреслив великі заслуги Пілсудського у боротьбі з москалями за незалежність Польщі. А щоб викрутитись від дальшого немилого обовязку додав, що центром політичної діяльности Галичини є Краків а не Львів і тому не може подати основніших звітів про політичну діяльність Пілсудського.

Вибори до законодатних установ і українці.

II.

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

Число послів і виборчі округи. Тепер сойм складається з 444 послів. Законопроект нової виборчої ординації зменшує число послів більше як до половини, бо послів має бути тільки 200. Зменшення числа послів і то таке велике слід вважати некорисним для непольського населення держави, а в тому й для українців, бо це утруднює вибір поважного числом незалежного заступництва.

Двісті послів вибирається в 100 двомандатових виборчих округах. Згідно з останнім переписом населення Польща має 33 міліони мешканців. Теоретично на одну виборчу округу припадає 330.000 населення. В дійсності не переведено такого рівного поділу, бо упривілейовано дуже міські округи. Наприклад місто Львів має 316.000 мешканців і йому бракує дещо населення до одної виборчої округи, а на основі нової виборчої ординації Львів творить аж дві виборчі округи й вибирає аж чотирьох послів. Нова виборча ординація упривілейовує евідентно міста. Крім цього нерівність йде ще в іншому напрямі. Політичні повіти входять як цілість до виборчих округ. Наслідком того скількість виборців у поодиноких округах не може бути рівною. Але це ще не все. Виборчі округи на землях, заселених українцями є дещо більші числом населення, ніж у корінній Польщі.

Поліське воєвідство має 4 виборчі округи; волинське воєвідство має 5 виб. окр.; тернопільське воєвідсто має 5 виб. окр.; станиславівське воєвідство має 4 виб. окр.; львівське воєвідство має 8 виборчих округ.

До львівської округи ми не вчислили двох округ Львів-місто. Українське населення Східньої Галичини, коли би мало можливість поставити своїх незалежних кандидатів, могло би в 14-ти виборчих округах вибрати своїх незалежних послів.

Право вибирання й право бути вибраним. Вибирати послів до сойму матиме кожний польський горожанин без ріжниці полу, що скінчив 24 роки перед днем розписання виборів. Кожного польського громадянина, який скінчив 30 літ і має право вибирати, можна вибрати на посла до сойму. Кожний кандидат на посла може кандидувати тільки в одній виборчій окрузі.

Стільки говорить нова виборча ординація про виборчі права. На ділі супроти існування окружних виборчих колегій, які мають означувати кандидатів на послів, виборці не мають права вибирати на підставі своєї свобідної волі, лише голосувати на двох споміж чотирьох, визначених колегією кандидатів. З цього виходить, що загальність права вибирання є дуже обмежена.

Засади голосування й вибирання. Голосування відбувається так: Виборець дістає в домівці, де відбувається голосування, карточку до голосування і видрукований список кандидатів. На карточці означує прізвища двох кандидатів, на яких хоче голосувати. Мандати дістають ті два кандидати, які здобули найбільшу скількість голосів. Із тих загальникових постанов годі збагнути, як властиво відбуватиметься голосування. Знаємо, що виборець дістає у виборчому льокалю урядову карточку до голосування і друкований список кандидатів, але не знаємо, чи він сам мусить виповнити карточку до голосування у виборчому льокалі, чи може йому виповнити хтонебудь інший поза виборчим льокалем. У першому випадку всі неграмотні виборці, а таких є серед українців дуже багато, були би не правно, а фактично позбавлені можливости голосувати.

Постанови нової виборчої ординації ріжняться тим від старої виборчої ординації, що голосування відбувається не на число листи кандидатів, але на поіменно означені особи кандидатів. Автори законопроекту про нову ординацію надіються, що такою постановою й утворенням малих виборчих округ ослабиться, коли не усунеться вплив політичних партій на соймові вибори. На мою думку, ці постанови збільшують непомірно вплив урядової партії на вислід виборів, а позбавляють впливу опозиційні партії. До цієї справи ще поверну при загальних міркуваннях про виборчу ординацію і про ролю політичних партій у новій польській дійсності.

Кожна виборча округа вибирає двох послів. З того можна би вносити, що одного посла вибирає більшість виборців, а меншість вибирає своїми голосами другого посла. Тимчасом справа мається зовсім інакше. Нова виборча ординація касує засаду пропорціональности. Кожний виборець голосує на двох кандидатів і послами стають ті два кандидати, які одержать найбільшу кількість голосів. Поясню це на прикладі. Приймім, що в мішаній під національним оглядом окрузі поляки голосували на двох кандидатів-поляків і добули 20.000 голосів, а українці голосували на своїх кандидатів і добули 19.999 голосів, себто тільки 1 голос менше. Послами виходять два кандидати-поляки.

Оце найважніші постанови законопроекту про нову виборчу ординацію. У Варшаві члени урядової партії відбувають наради над тим законопроектом і є поголоски, що цей законопроект прийде під наради сойму у значно зміненому, ніби ліберальнішому виді. Поживемо — побачимо.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

Склад сенату. — Сенат складатиметься із 96 сенаторів, з яких 1/3 буде призначувати президент держави, 2/3 вибиратимуть воєвідські виборчі колегії, які мають право вибирати до сенату.

Ми не знаємо, чи й кого споміж українців іменує президент сенатором і годі мені в тій справі бавитися у пророка.

Право вибирання до сенату. — Право вибирати до сенату матимуть тільки: 1) польські горожани, які мають особисті заслуги. Сюди входитимуть всі ті особи, які мають військові відзначення та цивільні ордери й скінчили 30 років життя. Таких осіб є в Польщі дуже багато й вони своїм великим числом матимуть великий вплив на вислід виборів. Само собою розуміється, що українці не матимуть права вибирання з того титулу; 2) польські горожани, які придбали собі довіря широкого загалу, а такими законопроект уважає а) членів воєвідських, повітових, волосних і міських рад та міських управ. На українській території на загальне число виборців з того титулу українці матимуть у найліпшому разі 1/4 або 1/5 частину; б) ректори й члени сенатів високих шкіл. Українці не мають високих шкіл і не можуть мати виборців з того титулу; в) члени управ, лікарських, адвокатських і нотаріяльних палат. З того титулу матимуть українці виборцями кількох членів управ адвокатської і лікарської палати; г) польські горожани, які займають становища з вибору в господарській самоуправі та в управах господарських товариств, звязаних з тією самоуправою, а саме: члени управ хліборобських, промислово-торговельних і ремісничих палат, провідники підставових низових управ промислових організацій, ремісничих цехів, господарських союзів та кооператив та члени управ вищих щаблів тих організацій і товариств.

Постанови законопроекту в тій справі є дуже загальникові, а в додатку появилися у пресі в ріжних представленнях, так що годі напевно

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ. 2)

Співак горя.

(*Докінчення.*)

Тямлю, що як Дизьо помер, місцеве громадянство зідхнуло глибоко і важко засумувало. Зі здавленим риданіям кинулося до покійника, несло вінки, складало цвіти на домовину — те саме громадянство, серед якого ще недавно ходив він... голодний; те саме, перед якого легким сумлінням певно ніколи пізніше не виринуло питання, чому він умер **передчасно?**

А правда! Можнаб ще сьогодні навести кілька прикладів, легенд і анекдот, що „для Січинського не було ради“. Найкращим видавалися йому світ і люди в проміннях заломаних у призмі чарки повної полинівки... Хронічно потребував три або пять корон „на цвікер“, що йому постійно товкся...

Булиж прецінь добрі люди, що хотіли щиро займатись українським музикою, хотіли його на силу примістити в „міщанській“ чи „задатковій“ касі, а він „чудак“ вперто відмовлявся. Не хотів дати себе заперти в клітці і волочив „на волі“ свої окривавлені крила... І був як вольний птах все майже без даху над головою, а голод часто стискав його закостенілу від студені руку. Але правда — голод впливає корисно на творчість. Мистець ситий, кладеться на канапу і спить, а голодний мистець подразнений, зденервований: компонує, малює, різьбить, пише...

І сумління наше було спокійне. Бо Січинський провинився проти сучасного громадянства. Жив мистецтвом і хотів жити з мистецтва. А це в очах сучасних був смілий, надто смілий погляд і дика претенсія.

Вониж хотіли щиро, щоби він денебудь примістився „для хліба“, а „вільні хвилини“, щоби присвячував музиці; а він хотів, щоби його ціле життя було такою вільною хвилиною.

Стоїть мені живо в памяті одна стріча з Січинським.

Була осіння днина. Смерк клався на поля, від яких віяла студінь. Небом котилися важкі оливяні хмари. Каламутними болотами розмоклої повітової дороги вертався я двірськими кіньми з Радча у Станиславів.

В далекій перспективі дороги замріла передімною постать; щораз то виразніше зарисовувалися її контури. Січинський у своїй історичній пелерині брив по болоті, а обчімхані придорожні верби шуміли над ним якусь сирітську мельодію. Він ішов саме до Радча, де його свояк був парохом.

І так бувало часто. Коли приходила чорніша година, натискав капелюх і тікав з міста на село.

І нераз стає мені перед очима ця невимовно сумна картина. Холодний осінній день, болотняна пуста дорога, придоріжні верби і втікач — співак горя. Бо був у тій картині якийсь глибокий символ, в якому збігались життєві стежки покійного Січинського.

Його життя мало в собі дещо з дикого птаха і скитальця. Згадую гарні, добрі години й дні, які я з ним пережив. Згадую людину, що заблукалася була в наші марні часи і передчасно нас покинула.

Хто зрештою зі сучасних не знав Січинського з напричуд інтелігентним лицем, з характеристичним черепом голови, під яким, здавалося, вічно шуміла буря, снувалися думки, пересувалися візії, з очима, в яких пробивалась перевтома і незломність.

Бували хвилини, коли він опинювався сам один у життєвій пустині, з душею повною „німої, холодної пустки“. Тоді ставала йому найвірнішою подругою важка своїм сумом, як оливяні хмари — поезія Франка.

Трагедія життя і таланту Січинського продовжилась і поза могилу. Його спадщина розкинена між людьми і досі невпорядкована як слід. А ця спадщина доволі багата: сольові співи, хори, композиції фортепіянові й орхестральні. Станиславівський полк (58) грав на похоронах кілька його маршів; не знаю чи бодай один дезберігся.

Одним з творів, до якого Д. Січинський привязував велику вагу, це „Лічу в неволі“. Останні два роки прожив він у Лапшині, де працював над музикою до опери „Роксоляна“.

Вмирати поїхав до Станиславова, де створив перед роками пісню до слів Франка, що кінчилася:

Як мовчки я терпів, болів,
Так мовчки впаду без жалів
В Нірвани темний кут...

Пора би впорядкувати його спадщину. До цього покликані передовсім наші музики, наскільки матимуть час поза полемікою. Адже за рік, бодай у 25-ліття смерти, треба би його память ушанувати. А він справді був перший наш професійний музика на Галицькій Землі.

сь ;ати, чи керманичі наших низових кооператив і кружків „Сільського Господаря“ матимуть право вибирання до сенату. На кожний випадок з того титулу матимемо більшу або меншу скількість виборців.

д) Провідники низових організацій професійних союзів і члени управи вищих організаційних щаблів тих організацій. З того титулу українці не матимуть виборців; е) провідники управ низових товариств вищої ужиточности і члени управ вищих організаційних щаблів тих організацій. Такими організаціями вищої ужиточности є товариства: „Червоний Хрест“, „Льоп“ і пожежні сторожі. Українці не будуть з того титулу виборцями.

З представленого обчислення бачимо, що тільки дуже мала кількість осіб матиме право вибирання до сенату і що українських виборців буде така мала скількість, що вони не будуть мати ніякої можливости вибрати своїх сенаторів.

Сенатські виборчі округи. — Кожне воєвідство творить окрему сенатську виборчу округу. На львівське воєвідство припадає 6 сенаторів, на волинське — чотири, на тернопільське — три, на станиславівське і поліське по 2 сенатори.

Як відбуваються вибори сенаторів? — Кожний повіт ділиться на виборчі округи, які будуть вичислювати по 60 виборців до сенату. Кожна така округа вибирає одного делегата до воєвідської виборчої колегії. Вибір делегатів відбувається на два тижні перед голосуванням до сойму на окружних зборах.

Ці делегати сходяться у воєвідських містах у чергову неділю по виборах до сойму. Виборча колегія зладжує список кандидатів, а потім відбувається голосування. Кожний делегат має право віддати голос: у воєвідствах, з яких вийде 5 або 6 сенаторів — на 4 кандидатів; у воєвідствах, з яких виходить 4 сенаторів — на трьох кандидатів і т. д. Сенаторами стають кандидати, які дістали бодай 1/3 голосів. Опісля відбувається голосування на їхніх заступників.

З причини малої скількости українських виборців до сенату, ми тільки дуже виїмково будемо мати змогу вибрати в округах українця делегатом до воєвідської виборчої колегії, так що українці в воєвідських виборчих округах будуть білими круками, які не матимуть чисельної сили своїми голосами рішати про вибір сенаторів.

З представлених постанов законопроекту виборчої ординації до сенату виходить наглядно, що вибір українськими голосами українського кандидата сенатором є поза межами можливости.

В. Целевич.

Наради у Москві.

МОСКВА, ПАТ. Французькі журналісти, які приїхали до Москви з мін. Лявалем, підкреслюють, що візита мін. Лявала у Москві має куртуазійний характер. Крім стрічі з Молотовим і Сталіном мін. Ляваль відбув з ком. Літвіновим одну політичну нараду, підчас якої поінформував його про загальне положення в Европі і про становище Польщі. Після наради не видали ніякого офіційного комунікату. Зате пресовий шеф комісаріяту закордонних справ заявив журналістам, що наради велись у дуже приязному тоні. Обговорено висліди варшавської візити, справу східно-европейського договору про ненапад, взаємини між Францією і СССР та інші подібні справи.

Ком. Літвінов гостив мін. Лявала обідом, в якім взяли участь теж Ворошилов, Бубнов, Мікоян, Розенберг. Літвінов виголосив промову заявляючи, що головною метою підписаного французько-большевицького договору вдержати мир. Цей договір не звертається проти ніякої держави. Вкінці зніс тост у честь президента Франції, французької нації і мін. Лявала.

Йому відповів мін. Ляваль радіючи, що СССР бере участь в організації безпеки в Европі. Тостом на честь большевицьких достойників мін. Ляваль закінчив свою промову.

Будуймо власний дім фахової Торговельної Школи у Львові!

Фахові школи — це основа господарського розвитку народу. Чим культурніша нація, тим більше має фахових шкіл, прекрасно вивінованих та розміщених у модерних, вигідних будинках.

І український нарід, що хоче станути „у народів вольних колі“, не може не звернути уваги на розбудову свого фахового шкільництва. Пляновою, впертою працею мусимо розбудовувати і поширювати фахове шкільництво, щоб не відставати від культурного й господарського поступу інших народів.

Головна Управа Рідної Школи, що започаткувала в 1931. р. збіркову акцію на будову дому українських краєвих фахових шкіл у Львові, рішила відновити цю акцію, не зважаючи на господарську скруту, і розпочати всенародню збірку на будову дому в першу чергу для нашої найстаршої фахової школи — *Торговельної Школи у Львові.*

Передумовина розвитку цього преважного шкільного заведення — мати власний дім, у якому мають знайти приміщення:

1) трилітня торговельна доповняюча школа для торговельних практикантів;

2) коедукаційна 4-літня комерційна (купецька) гімназія;

3) Економічно-Торговельний Ліцей (на підбудові 4-літньої гімназії) і

4) ріжні періодичні і неперіодичні курси з галузі економіки, торговлі й кооперації.

Мусимо в найближчих роках здвигнути на призначеній вже власній рідношкільній площі у Львові модерно вивінований будинок фахової Торговельної Школи у Львові!

Будова цієї школи коштуватиме около 100 тисяч зол.

Докажім, що ми життєздатна нація, докажім, що перед великим ділом розбудови українського фахового шкільництва не може нас здержувати сучасна господарська скрута!

Звертаємось до всіх, кому дорога доля українського народу — до всього українського громадянства в краю і поза його межами, — *зокрема до нашої американської еміграції* — з горячим закликом:

Складайте жертви на будову Торговельної Школи у Львові!

Не занедбуючи біжучих датків на удержання істнуючих шкіл Рідної Школи, нехай *кожний* український громадянин і громадянка зложать свою цеголку на будову огнища українського фахового шкільництва у Львові. Нехай це буде невеличка жертва, зложена відразу чи частинами, але нехай її зложить *кожний* українець і українка!

Жертви на будову слати до Центробанку у Львові, вул. 3. Мая, ч. 15. на рах. 10.400 або до Земельного Банку у Львові, вул. Словацького ч. 14. (краєве чекове конто ПКО ч. 500.170 (з дописокою „Будова фах. шкіл Р. Ш.“

КОМІТЕТ БУДОВИ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ФАХОВИХ ШКІЛ У ЛЬВОВІ:

Денис Коренець — голова, Д-р *М. Коновалець* — заст. голови, *Ірена Лежогубська* — секретар, *Антін Ковалисько* — референт збірок. Члени: *Д-р К. Коберський, інж. І. Лучишин, інж. В. Несторович, д-р Ігор Федів.*

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. *Др М. Коновалець*, секретар.

Львів, у травні 1935.

ПОВЧАЛЬНІ ЦИФРИ.

II. Населення львівського повіту під національним та віроісповідним оглядом.

Львівський повіт має 1,275.81 квадр. км. простору і 128 місцевостей, з того 125 сіл і 3 містечка (Винники, Щирець, Яричів Новий). Колишні містечка Куликів і Наварія перестали ними бути доволі давно.

Статистика з 1931 року подає, що у львівському повіті живе **143.229 людей,** себто 112 осіб на один квадр. км. (у цілій Польщі 82 людей на 1 кв. км.). Найгустіше заселена округа львівська, слабше винницька, найслабше щирецька. Цікаво, що в 1910 р. випадало у львівському повіті на 1 кв. км. 126 осіб, у 1921 р. — 116 осіб, отже більше, як тепер. Пояснюється це зменшенням населення у наслідку світової і польсько-української війни з одного та прилученням до Львова кількох густо заселених підльвівських громад з другого боку. Всеж таки львівський повіт у порівнанні з іншими перелюднений.

Щодо національної приналежности населення у львівському повіті, то таких, що при списі 1931 року подали рідну мову польську, було кругло **81.000 (56,9 прц.).** **Неполяків** виказав той спис **62.000 (43,1 прц.).** При списі 1921 р. подало польську народність **89.709 (60 прц.),** інших народностей було **59.842 (40 прц.).** Убуток поляків пояснює Прушинський прилученням підльвівських громад з високим відсотком поляків до Львова. Для нас нема сумніву, що спис із 1921, переводжений у часі, коли справа Східної Галичини не була ще вирішена, не дає правдивого чисельного стану населення під національним та віроісповідним оглядом; він роблений з розмислом тенденційно в користь поляків.

Одначе важніші тут цифри віроісповідні. На круглo 143.000 мешканців повіту устійнює Прушинський число **римо-католиків на около 68.000, себто 47,8 прц., греко-католиків на 67.000, себто 46.8 прц., жидів на 5.000, себто 3,6 прц., інших віроісповідань на майже 3.000, себто 1,8 прц.** З того виходить, що ніодна віроісповідна група не має безоглядної більшости, але релятивну, хоч і дуже незначну більшість мають римо-католики (завдяки львівській і винницькій окрузі, бо в Щиреччині римо-католики в меншости). Греко-католики на основі статистики мають тільки 1.000 осіб менше від римо-католиків, зате їх розміщення **дещо корисніше,** бо творять більше суцільні громади і є менше розпорошені, як римо-католики.

Понад 2.000 греко-католиків живе у Винниках, від 1000 до 2000 — у 20 селах, від 100 до 1000 — у 87 місцевостях. Зрештою нема такої місцевости, в якій не було би греко-католиків. Менше як 50 гр.-католиків живе в 14 селах, менше як 100 — у 6 селах, разом у 20 селах (відповідна цифра для римо-католиків: 28). Сіл, що мають понад 50 прц. греко-католиків, є 70 (у тому 10 сіл має 90 прц. і більше, 60 сіл 51 прц. до 89 прц. греко-католиків); сіл з релятивною гр.-кат. більшістю є 2, отже разом є **72 громади з гр.-кат. більшістю.** Менше, як 5 прц. гр.-католиків є в 11 селах, менше як 10 прц. — у 6 селах; разом у 17 селах (відповідна цифра для римо-кат.: 19).

Понад 50 проц. римо-католиків живе в 45 місцевостях (від 51 прц. до 89 прц. у 29 місцевостях, від 90 прц. вгору у 16 місцевостях); крім того римо-католики мають у 3 місцевостях релятивну більшість, отже разом **вони в більшости у 48 місцевостях.** У 80 селах є **римо-католики в меншости, з того нижче 5 прц. є їх у 7 селах, нижче 10 прц. у 12 селах,** разом у 19 селах. Понад 3500 римо-кат. мають Сокільники і Рясна Польська, понад 2000 Біляка Шл., Чишки, Давидів, Семянівка і Винники; від 1000 до 2000 римо-католиків живе в 14 місцевостях; від 500 до 1000 римо-католиків у 22 громадах; від 100 до 500 у 57 громадах; від 50 до 100 у 13 громадах, менше як 50 у 15 селах.

Жиди грають чисельно невелику ролю, бо їх всього 5000, але, як відомо, значіння їх не залежить виключно від кількости. Найбільше їх у Яричові Н. (1.200), де мають релятивну більшість; у Щирці є їх ок. 800 і там мають безоглядну більшість. Ок. 100 жидів або більше живе ще у 8 місцевостях.

Євангелики, у великій більшості лютерани, мають у Дорнфельді 550 душ; ок. 100 або

більше душ мають ще у 7 селах. Безоглядну більшість творять у 4 селах, релятивну у 2, рівном у 6. Всі осем євангеликів дрібні, але мешканці їх знаменито зорганізовані і культурно стоять дуже високо.

Нижче наведена табеля подає вислід конскрипції населення у львівському повіті під віроісповідним оглядом за останніх 50 літ. Аналізу незвичайно цікавих цифр цієї табелі постараємось подати в черговому числі.

Населення львівського повіту за 50 літ.

Рік	Людей	Римо-кат.	Відс.	Греко-кат.	Відс.	Жидів	Відс.	Інших	Відс.
1880	101172	38625	38.1	50466	49.9	8067	8.0	4014	4.0
1890	110794	43616	39.3	55291	50.0	7824	7.0	4063	3.7
1900	128025	49624	38.8	64038	50.0	10375	8.1	3998	3.1
1910	161589	70069	43.4	74080	45.8	14052	8.7	3388	2.1
1921	149551	70029	46.8	65084	43.6	11567	7.7	2871	1.9
1931	143000	68000	47.8	67000	46.8	5000	3.6	3000	1.8

В справі ліквідації руханково-пожежних „Лугів“.

КОМУНІКАТ.

У „Ділі“ з дня 7. травня поміщено зазив між іншим до „Великого Лугу“, щоб дав інформації в пресі, як мають поступити руханково-пожежні „Луги“ у звязку з зарядженням адміністраційної влади в справі прийняття статутів пожежних сторожей.

В цій справі пригадуємо всім руханково-пожежним „Лугам“, що на II. Краєвому Луговому Зїзді у Львові 20. березня 1934. р. прийнято резолюцію, яка взивала руханково-пожежні „Луги“ змінити старий статут на новий статут руханково-спортового товариства „Луг“ (без пожежництва).

Згідно з цією резолюцією більшість „Лугів“ на старих статутах змінила вже старий статут на новий.

„Лугам“, які досі не перейшли на нові статути, пригадуємо резолюцію, згідно з якою моглиб запобігти ліквідації свого товариства.

Перехід на новий статут можна перевести в такий спосіб:

1) Скликати загальні збори й ухвалити, що товариство переходить на новий статут руханково-спортового товариства „Луг“. Відповідне подання і статут (на домагання можемо вислати їх) треба прислати до „Великого Лугу“ у Львові, який полагодить дальші формальности.

2) Підписати новий статут руханково-спортового т-ва „Луг“ і разом із поданням переслати до „Великого Лугу“. Перед 1. червня скликати загальні збори руханково-пожежного „Лугу“ (на старих статутах), ухвалити розвязання цього старого „Лугу“ і передачу майна ново заложеному руханково-спортовому товариству „Луг“.

Остерігаємо руханково-пожежні товариства „Луг“ („Луги“ на старих статутах) перед пробами змінити давній луговий статут через викинення пожежництва або через повідомлення староства, що резиґнують із пожежної служби, бо це не доведе до бажаної цілі.

Згідно з законом про товариства кожна зміна статуту вимагає всіх тих самих формальностей, які потрібні до заложення нового товариства, тобто ухвали загальних зборів, предложення нового статуту й відповідного подання. Резиґнація з пожежної служби чи загалом резиґнування з якоїсь ділянки передбаченої статутом праці товариства може перейти тільки на підставі переведення зміни статуту. Зміну статуту мусить приняти до відома староство (воєвідство) і оскільки староство (воєвідство) не затвердить зміненого статуту, то товариство не може вводити нового статуту.

Адміністраційна влада не затверджує давніх лугових статутів ще від 1930. р. Тож трудно сподіватися, щоб тепер, по 5 роках, влада зараз почала затверджувати змінені статути давніх „Лугів“, хочаб навіть і без пожежництва. Від 1930. р. до 1933. р. не було ще ні взірцевого статуту пожежних сторожей, ні закону про пожежні сторожі, а вже тоді не затверджувала влада старих лугових статутів.

„Луги“, які підуть за радами ріжних непокликаних людей і переведуть тільки якісь зміни в давніх лугових статутах, наражаться лиш за стемплеві кошти й інші оплати, на втрату лугового майна, а примусової ліквідації не оминуть.

По статути, подання за зміну статуту чи на заложення нового „Лугу“ звертатися на адресу: „Великий Луг“, Львів, Коперника ч. 5.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ РУХАНКОВО-СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „ВЕЛИКИЙ ЛУГ“ У ЛЬВОВІ:

Д-р Р. Дашкевич, голова. *М-р В. Жовнір,* секретар.

Ювилейне свято в Киеві.

50-ліття сценічної праці Панаса Саксаганського.

(Радіорепортаж).

В неділю 12. ц. м. мали радіослухачі нагоду вислухати в частині концерт, що його влаштовано в салі державної опери в Києві з нагоди 50-ліття сценічної праці Панаса Карповича Саксаганського, відзначеного в той день трудовим ордером „красного знамени“. Цей концерт перервано на деякий час, щоби передати слухачам у київській опері по радіо другий концерт, наданий по радіостації Комінтерну з Держ. Академічного Великого Театру в Москві, концерт, присвячений теж ювилеєві Саксаганського.

Свято в Києві почалось двома діями „Наталки Полтавки“ з участю самого Саксаганського. Відтак почались промови. Цикль промов почав Затонський, вказуючи на заслуги ювилята для українського театрального мистецтва. Побутовий театр, яким був український театр передреволюційних часів відограв велику ролю в історії новіших часів України. До цього причинився теж ювилят, який не пішов на російські примани і не перейшов на російську сцену, дарма, що йому пропонували прекрасні умовини і дарма, що там стелився перед ним шлях блискучої карієри. Затонський пригадав дальше ті часи, коли за царських часів треба було грати перед українською песою російську песу у тій самій кількости дій, тощо, після чого почав він гимни похвальні для сучасного режиму за підтримування „буйного українського мистецького життя“. Після Затонського говорив Межуєв, від робітників Києва і Київщини, Гнат Юра від театральних робітників, артистка Петрушенко від учениць чи пак сценічних вихованок Саксаганського і Микитенко від письменників. Чути було ще діточий голос, та чий — не вдалось нам дослухатись.

Кожну промову очевидно гарячо витала авдиторія. Особливо оплескували Затонського і Микитенка. Останній, що говорив „від інжинірів людських душ“ (як це назвав він письменників) не щадив слів для большевизму і для „прекрасного соціялізму України“. „Квітучими дорогами — говорив він між іншим — ідуть когорти мистців, дбаючи за соціялістичне українське мистецтво“.

Після цих промов перервано концерт у Києві, щоби передати згадану вже **трансмісію з Москви**. Ця трансмісія була справжньою насолодою для слухачів. Ішла вона вже через сильну стацію Комінтерну, йшла гладко, виразно і без тих атмосферичних перешкод, що так псували нерви слухачеві київської радіопередачі.

З виїмком одної точки (2 пісні Мусорґського, що їх відспівав Батурін по російськи) вся концертова програма була українська (тільки спікерка говорила по московськи). І так відспівано ріжними артистами московських театрів: „Ластівко моя прекрасна“ (дует вийшов напрочуд гарно), Артимовського: „Стоїть явір над водою“ (співав Паляєв), „Ой не шуми луже, зелений байраче“ (співав Козловський), „Комсомолець“, музика Михальчука (співав Паляєв) і жіноча арія з опери „Снігурочка“.

Після словного привіту ще „червоної Москви“ для українського артиста, Київ знову перейшов до своєї програми в опері, де далі йшов концерт. На жаль не вдалось нам уже зловити п'єї другої половини київського концерту. Не сприяла „авра“. Уривки (з яких чули ми ще деще виразніше арію з комічної опери „Запорожець за Дунаєм“, відспівану арт. Литвиненко-Вольґемут) вказували, що концерт тягнувся ще довго.

II вич.

Першотравнева демонстрація московського імперіялізму.

„Ізвестія“ подають незвичайно бундючне звідомлення про хід першотравневих демонстрацій у СССР, деякі подробиці якого всеж не позбавлені інтересу. Наприклад: „Над Червоною площею в Москві пролетіла неоглядна армія около 800 літаків, над Ленінградом ок. 350, над Києвом ок. 300, над Мінськом ок. 350, та над ріжними пунктами Далекого Сходу — 800...“

Поминаючи відому точність московської статистики, можна всеж дуже добре зрозуміти, чому західні сусіди СССР мусять мати дуже поважні повітряні фльоти для забезпечення проти московської небезпеки.

Гідні уваги й інші цифри, не зважаючи навіть на їх віродостойність: „По московській Червоній площі пронеслося 500 танків і танкеток, по вулицях та площах Ленінграду — ок. 400, Києва — 600, Слуцька — 300, Харкова — 200, Одеси ок. 100, Житоміра — 120, Винниці — 110.“ Звертає на себе увагу та обставина, що в Києві, значно дальше положенім від кордону, ніж Ленінград, сконцентровано значно більше тяжкої технічної зброї, очевидно проти „братнього“ українського народу.

В дописі з Києва між іншим пишеться: „Найстарше місто країни і наймолодша її столиця не має ще площі, що булаб у змозі дати місце величі військових парад червоної армії. Справді є вже проєкт такої площі на місці старої Софіївської, де стоїть чавунний Богдан Хмельницький. Нема сумніву, що нова площа повстане з тою подивугідною швидкістю, яка є прикметна для всього сучасного зросту нової української столиці“. Отже загроза для Святої Софії дуже велика.

Одною з найогидніших подробиць демонстрації московського мілітаризму на Україні був безперечно „величезний образ тов. Постишева, намальованого в колі дітей“. Але треба нагадати московському сатрапові, що досвід старої Туреччини з яничарами був досить сумний.

У звязку з актуальністю очевидно, якої набула справа поневолених націй СССР в Европі, „тов. Ворошилов звернувся у своїй незвичайно бундючній промові спочатку до пролетарів, колгоспників, інжинірів і техніків, а відтак до „русских“, українців, білорусів, грузин, вірмен і „багатьох, багатьох інших народів“ отже відповідно до їх культури, національної лиш по формі, але пролетарської змістом“.

Так виглядала першотравнева демонстрація, соціялістична формою, але деспотично-невільницька змістом. (УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Нова нота Абисинії до Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Абісинський уряд вніслав нову ноту домагаючись, щоб Рада Ліги Націй розглянула мобілізаційні розпорядки італійського уряду.

РИМ, 14. 5. ПАТ. Італійський уряд повідомив Абісинію, що вибрав двох своїх делеґатів до мирової комісії. Одночасно вислав ноту питаючись, чи Абісинія визначить своїх представників до цієї комісії.

Поміч американських українців Рідній Школі.

На свому повному засіданні, що відбулося 7 травня ц. р. для обговорення й устійнення „Правильника для службовиків Рідної Школи", розглянула Головна Управа також цьогорічну жертвенність на Рідну Школу з краю й загранці і постановила видати в цій справі такий комунікат:

Свою широку й різноформну діяльність може Рідна Школа вести тільки при видатній, постійній грошевій піддержці якнайширших кругів українського громадянства. При розбудові вишкільних клітин богато гроша спотребовує на місцях. Тому то Головна Управа Рідної Школи дістає на свої зобовязання менші грошеві вплиги, як це потрібно. А тих зобовязань не можна зменшити без діймаючої шкоди для інтересів народу. Цей стан є причиною, що Рідна Школа звертає свої надії на поміч американської та канадійської еміграції, яка старається зі свого боку виявити свою спільноту зацікавлення і свою прихильність до творчої праці старого краю.

Як це недавно подало „Діло" — в Ню Йорку згуртувався Ініціятивний Комітет Рідної Школи, що вивів уладив у цій справі ширшу нараду 15. квітня 1935, на якій приявні зложили й деклярували 300 долярів для Рідної Школи. Ця акція заслуговує на виріжнення й подяку з нашого боку.

Від початку рідношкільного адміністраційного року, себто від 1. вересня 1934. до кінця квітня ц. р. прийшло для Рідної Школи із Злучених Держав допомоги в готівці в-і 2.500 дол. 50 цт., з Канади на 536 дол. 45 цт. і 7 дол., а крім того 80 дол. від невідомих добродіїв. Головну частину грошевої допомоги, бо 2.215 дол., надіслало за той час Обєднання Українських Організацій в Америці. Тому, згадуючи тут загально добродіїв Рідної Школи з американського континенту, почуваємо особливий обовязок висловити Екзекутиві Обєднання подяку за її успішну акцію в користь Рідної Школи й визначну допомогу для неї.

Ми бажали би, щоби це прилюдне ствердження жертвенности американських українців дійшло до їхнього відома та щоб воно причинилося до ще сильнішого затіснення звязків між нами й колишньою еміграцією та до ще видатнішої помочі наших заморських братів і сестер на розбудову й закріплення виховних впливів Рідної Школи.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. *Д-р Мирон Коновалець*, секретар.

о. Олекса Базюк, І. заст. голови, д-р Іван Раковський ІІ. заст. гол., Орест Радловський, скарбник, члени: д-р Юліян Кордюк, Микола Ластовецький, Атаманюк Микола, д-р Бемко Володимир, д-р Біляк Степан, о. Бараник Северин, Великевич Дмитро, д-р Волянський Іван, Кузьмович Володимир, Кудлатий Дмитро, Малицька Константина, Олексин Іван, Скоплякові Іванна, д-р Ярема Яким.

Закордонна політика Польщі не зміниться.

БЕРЛІН, ПАТ. „12 Урблят" подає такі вістки, покликуючись на добре поінформовані кола: Як нас запевняють, польська політика після смерти марш. Пілсудського не зміниться. Засади тієї політики, які відповідають головним думкам покійного, або вже здійснені, або проведені в новій конституції. Закордонну політику вестиме далі мін. Бек, який переняв у свої руки як найближчий співробітник марш. Пілсудського його заповіт.

З життя Українського Пласту за кордоном.

Свято пластунів у Ржевницях.

Щаслива думка відсвяткувати свято Юрія в лісі, віддаленім від найближчої оселі — Ржевниць, увінчалась успіхом і моральним і матеріяльним. Дуже гарний, теплий весняний день особливо відчувався в тиші ліса з його вже весняно-радісною зеленю і пянив теплом сонця, пахощами відродженої природи, дзюрчанням потічка... Крім ржевницьких і праських пластових організацій СУПЕ, багато гостей з Праги вислухали Служби Божої, що її в пластовім таборі відправив о. Христофор Миськів при участи Українського Хору, що вперше тут Службу Божу відспівав українською мовою.

По богослужбі відбулося посвячення прапору 14. куріня. О. Христофор дібрав яскравих слів, що ними підкреслив гасла пластунів: вірність Богу та вірність народові. Урочисто звучали слова присяги на новий прапор 14. куріня, що її складали хорунжий і самий курінь.

„В приняві представників Українського Пласту і громадянства даємо тут пластове слово чести, що в нашому пластовому прапорі шануватимемо все видимий знак благородної ідеї Пласту і не зневажимо його ніколи ділом, яке в хвилині поповнення булоб доказом, що ми забули про важні для нашого народу і для всього людства цілі Пласту".

Була незвичайна урочистість цього свята юнацтва, свята національних барв, свята весни. Відчули її всі. Поглибили її промови команданта СУПЕ проф. Р. Лісовського, представника головної команди чехословацьких пластунів — окружного звітодавця Зіманенка, матери новопосвяченого прапора М. Омельченкової, П. Богацького, проф. С. Шелухина, інж. Гальки, Мельника (Українська Акад. Гром.), Бедея (Просвіта), інж. Цісаря (Український Сокіл), Олексенка, Гр. Омельченка (Т-во письм. і журн.). На свято наспіли і писемні привіти.

По урочистій офіційній частині свята був фестин; пластуни і їх гості весело й довго бавились. Смакував борщ, чай і закуски з пластового буфету. Бавили виграні льотерії, дописи пластової пошти. Бавилися всі, як хто вмів. Святочна ватра, цей посвятний вогонь пластунів — закінчила урочистість. При ватрі була і промова про культ Юрія-вояка за державну самостійність (Бажанський), присяга малих пластунів, весела програма зі співами, танцями, грами, названням нових адептів пластовими іменами і т. ін. Було багато сміху, природної у молоді радости..

Вечір у багатьох пластунів залишиться визначним у його пластовім життї.. (У. Т.)

Перша хмара над франко-московським союзом.

Неприродність та внутрішня суперечність франко-московського союзу починає виявлятися раніше, ніж того можна було сподіватися. „Ізвестія" підносять у дуже врочистій статті той факт, що, не зважаючи на ріжниці соціяльних систем, уряд СССР та Франції умовилися про обопільну підтримку"; але вже перша ближча стріча Франції з деспотично-невільницьким ладом СССР викликала обурення в Парижі. Про це „Журналь де Женев" повідомляє: „Недавно московський уряд уже відмовився дати візу відомій редакторці „Журналю", Жео Льондон. А останніми днями цей уряд заявив, що забороняє вїзд на совітську територію і представникові „Матену", бо цей він досить жваву кампанію проти СССР. У відповідь на це численні газети, а саме: „Пті Парізієн", „Фігаро", „Журналь", „Еко де Парі" „Ле Жур" та інші заявили, що вони солідаризуються зі своїми товаришами і не пішлють нікого, щоб дати справоздання про подорож п. Лаваля.

По оголошенні цього рішення большевицький уряд скапітулював... „Ле Тан" подав повідомлення, що всім журналістам дадуть візи. Але „Матен" та „Журналь" всеж відмовилися післати своїх представників до Москви, посилаючи їх лиш до Варшави. Сам Лаваль взяв з собою лише двох співробітників.

Варто згадати, що Жео Льондон є щирою приятелькою українців та опублікувала свого часу серію статтей про розстріли українських втікачів над Дністром.

Велике обурення у Франції викликає і співробітництво Еріо з комуністами при виборах до міських рад та подекуди перемога комуністів над соціялістами. Підносячи заслуги Еріо, московська преса мовчить про Лаваля.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ КРУЖКА РІДНОЇ ШКОЛИ ІМ. БОРИСА ГРІНЧЕНКА.

12. травня відбулось у малій салі Лисенка традиційне свячене рідношкільного кружка імени Бориса Грінченка. Святив о. мітрат Базюк. Крім голови Рідної Школи п. Івана Галущинського, запримітили ми о. Галянта, д-ра Федака, пос. Біляка (від Нар. Орг. Українців м. Львова), представників преси, членів батьківського кружка та представників рідношкільного вчительства Городецької дільниці. Пописувався добрий дівочий хор під проводом учительки Костівної і хлопчий хор під проводом учителя Макітри. Діти передефілювали наприкінці бадьоро між столами. Промовляли: голова рідношкільного кружка Городецької дільниці Олексин, голова Рідної Школи Іван Галущинський та посол Степан Біляк. Всі підчеркнули одноголосно потребу здвигнути власний шкільний будинок і збирати жертви на ту ціль. Голова Р. Ш. висловив кружкові признання за успішну працю, а посол Біляк клав вагу на зорганізоване міщанство. Цікаву новинку впроваджено у прикрасі святочного стола: між живими квітами поміщено листки з зеленого паперу, на яких видніли реклями для українських виробів. Теж по салі розвішено чимало реклям, які виглядали дуже добре.

СВЯЧЕНЕ В ГАЛИЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ.

Як кожного, так і цього року відбулося в Галицькій дільниці Львова заходом Старшини кружка Р.-Ш. ім. Т. Шевченка, виділу читальні „Просвіти" та „Будучности" спільне свячене для членів усіх цих установ (у неділю 12. ц. м.). В невеликій руханковій салі, прибраній килимами та вкрашеній портретами наших історичних діячів, засіли гості за столами, уставленими в підкову та заставленими скромно, одначе гарно заквітчаними зеленю руками комітетових пань, які не жалували ні труду ні видатків, щоб гостям уприємнити побут у своїй домівці. В год. пів до 7. веч. о. мітрат Базюк в окруженні о. д-ра Застирця та о. Дзедзика поблагословив „світи" та в теплій промові привитав усіх зібраних від Головної Управи Рідної Школи. Відтак голова кружка, проф. Микола Ластовецький, зложив іменем Комітету свята сердечні побажання всього найкращого. Свято протягнулося в дуже піднесеному настрою всіх гостей до 9. години вечора. Виголошено на нім низку гарних промов на актуальні під теперішню хвилину для тої дільниці справи. Промовляли: проф. Микола Ластовецький двічі, дир. Домбровський, посол д-р Степан Біляк двічі, теперішній голова читальні „Просвіти" о. д-р Застирець, о. П. Дзедзик і гром. Мих. Крилошанський. Після відспівання національного гимну зібрані розійшлися, піднесені на дусі як самим гарно уладженим святом, так особливо незвичайно змістовою та цілкою промовою посла д-ра Ст. Біляка, який своїми обома промовами приковував увагу зібраних. Дай Боже, щоби всі ті актуальні справи, задумані теперішнім проводом установ Галицької дільниці, вдалося як найкраще виконати! Боже, помагай!

Учасник свята.

СВЯЧЕНЕ НА СТАРОМУ ЗНЕСІННІ.

12. ц. м. зібралася вся свідома українська громада Старого Знесіння на спільнім свяченім. Настрій був родинний, сердечний. Свято звеличав своєю приявністю Пресв. Кир. Никита. Промовляли: д-р Гриньовський, м-р Жовнір, о. Хамина, п. Чухрій і п. Сливка. Серед приємної гутірки на теми дальшої організації та громадської праці свято протягнулося до пізнього вечора. *Р.*

СВЯЧЕНЕ НА ЛИЧАКОВІ.

В домівці читальні „Просвіти" на Личакові заходом усіх товариств цієї дільниці відбулося 12. травня п. р. спільне свячене, на яке прибуло понад 100 осіб. „Свідн" посвятив о. Годунько і виголосив відповідну до хвилини промову. Гостей і представників преси привитав проф. д-р М. Панчишин від установ цієї дільниці. Після промов дир. О. Рудловського, ред. Голубця, п-і Б. Барановоі, м-ра О. Домбровського, м-ра Кабарівськоro та п-і Волощакової від кружка Союзу Українок і деклямації хор молоді відспівав декілька пісень. Опісля відбулися товариські забави, які затягнулися до пізної ночі.

СВЯЧЕНЕ НА ВУЛЬЦІ.

Заходом виділу читальні „Просвіти" на Вульці і Комітету будови власної хати вулецької громади відбулося 12. ц. м. спільне свячене у тісній домівці читальні. До заставлених і гарно прибраних столів засіло около 50 осіб. „Свідн" посвятив о. крилошанин Дзерович в окруженні о. Громницького. Промовляли: о. Дзерович, п. Дужий від Гол. Виділу „Просвіти" і міської філії та учит. і радний міста п. Стевчак від установ Богданівки і кружка Р. Ш. на Городецькім. Підчас того симпатичного свята співав церковні, народні і стрілецькі пісні добре вишколений, хоч нечисленний хор молоді. Свято пройшло дуже гарно. Дай Боже, щоб Вулька здобулася якнайскорше не тільки на величаву церкву, але й на власну читальняну хату!

СВЯЧЕНЕ ЧИТАЛЬНІ НА ЗАМАРСТИНОВІ.

12. ц. м. святкувало громадянство Замарстинівської дільниці спільне свячене. Улаштувала свячене місцева читальня „Просвіти". На свято прийшло до сто осіб. В 6-ій год. о. Каштанюк посвятив „свідн" і громадяни позасідали за столи. Вивязалася гутірка. Короткою церковною наукою зачав її о. Каштанюк. Потім говорив відпоручник Матірного Т-ва і Філії „Просвіти" у Львові п. М. Таранько, що в довшій промові заторкнув ріжні актуальні питання. Між іншим підчеркнув вагу і значіння книжки та преси. Промовляли ще учит. Коць, Осип Когут та від виділу читальні заступник голови п. Евген Лазор. У своїй промові він вияснив деякі справи та порушив значіння масового членства „Просвіти". Про ту справу згодом довше говорив ще п. Таранько. Від Нар. Організації говорив м-р Бачинський, який зясував громадянські змагання українців м. Львова. Свято закінчили многоліттєм у честь Головного Виділу „Просвіти".

Під кінець досі зовсім недіяльний Союз Українок у Замарстинові воскрес. Жінки, користаючи з того, що зібралось їх більше, рішили зорганізуватися і станути разом з мущинами до громадської роботи. По свяченім відбулася забава для молоді.

СВЯЧЕНЕ НА ЛЕВАНДІВЦІ.

Заходом культурно-освітніх та кооперативних установ на Левандівці улаштовано дня 12. травня спільне свячене. У місцевій читальні „Просвіти" зібралось около 120 гостей та представники ріжних установ. Заставлені страви посвятив о. Мирон Прийма та привитав присутніх гарною промовою. В часі цього зразково улаштованого свята промовляли представники ріжних установ, пригравала орхестра під орудою п. Манька, йшли дитячі сценки, староукраїнські танки, деклямації і т. п. Від Ревізійного Союзу Українських Кооперативів промовляв пос. З. Пеленський, від Української Парляментарної Репрезентації пос. Мілена Рудницька, від Рідної Школи д-р Василь Пачовський, від „Труду" п. Залізнякова, від Народньої Організації Українців м. Львова п. Агатон Добрянський і вкінці представник Народної Торговлі та Суспільного Промислу. Немало труду в улаштування цього свята вложив дир. Корець, б. суддя, п. м-р Несторівна, п. Пашук та п. Макаревич. Свято залишило по собі якнайкращі враження. Його учасники розходились домів повні віри та надії у світле воскресення українського народу.

Дальші ревеляції Лянга
про Україну.

НЮ ЙОРК, 17-го квітня. (Вл. кор.). Друга стаття Гері Лянґа, поміщена в „Ню Йорк Джорнал", починає описувати подрібно відносини на Україні в осені 1933. р. Коли автор приїхав до Харкова і запізнався з урядовцями Української Радянської Республики, один з них потайки сказав йому, що на Україні померло 6 міліонів людей з голоду. З дальшої розмови пізнав Лянґ, що український нарід є національного духа і ненавидить правителів з Москви. І тому українські урядовці радили йому, щоб він відвідав села України. Один з них навіть згодився добровільно супроводити його в часі поїздки і розповідав усякі подробиці. Лянґ переконався, що в Радянщині неможливо закрити правду так, як московська цензура закриває її перед заграницею. Поволі Лянґ довідався про страшну правду. Описує подвиокі сцени смерти серед мешканців України, про ворожий настрій червоноармійців з України супроти влади та про вигляд українського колхозу.

В третій статті описує Лянґ сцени в Києві. Коли одна жінка впала на вулиці мертва з голоду, Лянгові не можна було приступити до неї — так його поінформував готелевий послугач, бо він чужинець. А тамошні люди не прискочили з допомогою, бо самі ждуть смерти з голоду.

Часто не було кому поховати мерців і круки видзьобували їм очі. На цвинтарях ховаються живі поміж гробами і просять мертвих допомоги. На них пізнати сліди мук, завданих ОҐПУ. Молода мати просила смерти, як милосердя. Хлопець, що його не хотіли вислухати мерці, кричав з розпуки: „Чи нічого не можете мені помогти? Чи мушу дальше терпіти невисказані муки? — Таких сцен повнісінько на цвинтарі. Чужинні кореспонденти, на жаль, не відвідують цвинтарів.

Дискусійний вечір у Відні про національні меншости.

Дня 9 травня п. р. відбувся заходом „Oesterreichisch-Ausländischer Studentenklub", до якого належать майже всі студіюючі у Відні чужинці, в тім числі й українці, дискусійний вечір на тему: **Держава і національні меншости.** Особливого значіння набрала дискусія через участь у ній ґенерального секретаря конґресів національних меншостей д-ра Амменде.

Вступний реферат виголосив студент австрієць, загально характеризуючи проблеми національних меншостей та можливости ці проблеми опанувати. В дискусії від українців забрав голос студ. Юрій Жук, звертаючи увагу на положення українців у ріжних державах.

Д-р Амменде в довшій промові дав знаменитий образ вже осягнених поступів у забезпеченні прав національних меншостей, а щодо українців сказав, що українська проблема відріжняється від усіх інших тим, бо в суті річи є вона проблемою поневолення 40 міл. українців у Совітах. Лише вирішення української справи на сході вирішить також долю українців і в державах заходу.

Предсідник закінчив збори подякою за оживлену дискусію, яка показала, що „питання національних меншостей є одним із найважніших питань теперішньої Европи і від його рішення залежить удержання миру в Европі".

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— По конференції балканських держав у Букарешті оголошено комунікат, який підкреслює необхідність співпраці всіх держав, у першу чергу держав Малої Антанти для вдержання европейського миру.

— У Римі Мусоліні і ґен. Денен підписали італійсько-французьку конвенцію про тісну співпрацю італійського та французького цивільного летунства.

— У ґрафстві Дорсет підчас мотоциклевої катастрофи відомий полк. Льоренс заломив собі череп. У безнадійному стані відвезли його до шпиталю. Підчас світової війни полк. Льоренс зорганізував арабські племена проти Туреччини. Від 1927. р. змінив своє прізвище на Шов і як рядовик служив у летунстві Англії.

—Китайські урядові війська виперли червоних з міст Чан-Мін у східній частині провінції Сечуан. Червоні війська відступають на схід, пробуючи злучитися з комуністичними силами в Сечуані.

— Коло Шешуан у Китаю вода залила копальню, в якій згинуло 400 китайських вуглекопів і один японський інжинір.

— „Дейлі Телеґраф" повідомляє: Турецький уряд повідомив дипльоматичних представників держав, що на випадок ревізії військових мирових договорів висуне домагання, щоб змінили конвенцію з 1923. р. у справі морських проливів.

НОВИНКИ

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольоґ в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 3-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1135

— **Філія Союзу Українок** повідомляє, що клюбові сходини цього тижня відбудуться виїмково в середу 15. ц. м., з причини заповідженого реферату о. д-ра Кладочного під заголовком „Фордон", який відбудеться в домівці У. С. при вул. Сикстуській 44 в год. 18. 1565 2—2

— **Памятник з шоколяди.** В Ліверпулю (Анґлія) помер якийсь дивак багатій і в заповіті застеріг собі, щоби йому по смерти поставили памятник з шоколяди, яку він за життя дуже любив. Спадкоємці мають з того приводу чималий клопіт, а один часопис подає від себе з гумором — „що побоюється, щоби цей памятник не зїли мухи"... Якщо в нас хотів би хтось наслідувати цього дивака, то нехай знає, що „Фортуна Нова" одинока українська фабрика, що виробляє шоколяду не згодилась би на те, бо такий памятник зїли би прохожі за пів години. 1484

— **Товариський інтимний вечір,** який приготовила Кооператива Український Театр на 18. ц. м. з участю наших артисток, відкладений з причини днів жалоби після смерти марш. Пілсудського. Про речинець його буде окрема звістка в найближчих днях.

— **Вибори членів повітової ради в Перемишлині** переведено у 12 збірних громадах, при чому вибрано 16 поляків і 8 українців. Вибрані: інж. Волінський з Красічина, Влад. Шуберля з Кунковець, Еман. Бохенський з Кривчі, В. Місьякевич з Передмістя Дубецького, д-р Дружбицький з Пралковець, Альойз Владика з Тарнавець, Вол. Шільд з Кречкової, Мих. Ломницький (укр.) упр. школи, кс. С. Корпак з Медики, Андрій Бедрій (укр.) зі Шехинь, Андр. Сапега з Журавиці, м-р Ол. Лавецький (укр.) з Вільча, Людв. Мишковський зі Стібна, інж. Ст. Мадай з Торків, Ст. Гладиш з Нижанкович, Ів. Бобак (укр.) з Нижанкович, Ів. Тимочко (укр.) із Цикова, о. Мих. Прокуратор (укр.) з Ходнович, д-р Й. Новосельський із Сільця, Сим. Хмель з Боратич, Андр. Казубинський (укр.) з Пикулич і Мих. Ковалик (укр.) з Дроздович.

— **Нові латинські парохії в Пинщині.** Польський епископ Казимир Букраба, ординарій пинської дієцезії, створив нові парохії: у Вичівці латинського обряду і в Любешові при монастирі Капуцинів славянсько-византійського обряду.

— **Україніка.** Чеський ілюст. тижневик „Svetozor" (ч. 18) умістив статтю д-ра Ів. Борковського „Нові знахідки в місцях найдавнішої Праги", в якій наш вже відомий молодий учений оповів про археольоґічні знахідки на площі перед Чернінською палатою у Празі. Хоч дослідження ще не закінчені, але поважних придбань вже чимало. Велику увагу викликало відкриття старовинного цвинтарища з XI.—XVI. ст. Статтю ілюстровано 8 образками. — „Zahranicni Politika" (ч. 3) відмічає в хроніці за березень (подає Яр. Папоушек) петицію анґлійських парляментарів Союзові Народів у справі положення українців у Польщі. Серед нотаток про нові книги є згадка про книгу С. Бовдаренка „Германскій фашізм і советская Украина" (Огиз, 1934, 103 с.). — В кн. І. (сс. 67—69) шведського квартальника „Historisk Tidskrift" з ц. р. уміщено некрольоґ М. Грушевського, написаний Д. Дорошенком. Цей квартальник видає Шведське Історичне Т-во у Стокгольмі.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненю держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 113144. 50.000 зол. на ч. 181917. 20.000 зол. на ч. 159500. 10.000 зол. на ч. 40845 65321 84976. 5.000 зол. на ч. 10750 35576 98985 163884. 2.000 зол. на ч. 4883 8559 18740 34531 35310 50280 64776 17697 131934 133645 147723 178682. 1.000 зол. на ч. 19185 26622 34113 53748 54572 65410 65520 66002 70665 71066 76962 80049 80849 81440 82432 85783 87660 104998 116140 124572 125838 129805 136948 139879 147162 154332 156150 157924 162517 163517 164154 175521 178148.

— **Суспільна Обезпечальня має заплатити відшкодування.** В окружному цивільному суді у Львові ведеться процес Савла Вітгофа, який заскаржив Суспільну Обезпечальню та її лікаря д-ра Мерера за відшкодування в сумі 192.728 зол. Вітгоф лічився в обезпечальні на ниркове запалення. При одному досліді, який переводив д-р Мерер, скоїлося зараження і Вітгоф, щоби рятувати життя, мусів їхати до Відня і піддатися операції вирізання нирки. Процес перейшов усі інстанції й опинився в найвищому суді, який рішив, що лікар справді завинив, тому окружний суд має означити суму відшкодування, яке належиться Вітгофу.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Пекарській ч. 46 скінчила самогубством 25-літна Рена Бліт, жінка адвоката, отроївшись світляним газом. — В Кривчичах Малих під Львовом убився 16-літний ученик Станислав Левицький, упавши з гойданки в городі. — На передмісті Габріелівка ударив кінь 7-літнього Ришарда Щиґельського так сильно в голову, що він за годину помер у шпиталі. — На летовищі в Скнилові ударив літак студентку Чеславу Мокрицьку, що приглядалася показам. Нещасну, що наслідком потрясення мозку втратила свідомість, відставлено до шпиталю.

— **Обікрали почтовий віз.** В Тшемешні біля Ґнезна ограблено перед кількома місяцями почтовий амбулянс, при чому забрано 14 тисяч зол. У звязку з тим арештовано цілу родину Цираковичів і Янковського, які признались до вини, але не сказали, де сховали гроші. В домі Цираковичів знайшла поліція 2.000 зол., замуровані в стіні. Крім того арештовано Будзінського, якому відобрали поверх 1.000 зол., що походили з крадежі. Всіх арештованих відставлено до Ґнезна.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі закрито каварню звану колись „Кафе Габсбург", що була збірним місцем австрійських офіцирів. Перед кількома днями заїхав під каварню великий віз, яким вивезено цілу каварняну обстанову до магазину скарбового уряду за залеглі податки. — На днях урухомлено автобусову лінію Коломия-Надвірна, а незабаром буде урухомлена лінія Коломия - Делятин - Ворохта. — В Новому Санчі арештовано директора „Людової Каси", Йос. Ваґшаля у звязку з викритими зловживаннями. — В Гаях під Львовом 9-літний Петро Дроговський упав з дерева, з якого стрясав хрущі і зачепившись одягом за гилю, повісився. Його зняли неживого. — У Хомяківці пов. Коломия потопилася Марія Чопей, перучи білля в річці Черемші. — На ріці Турії під Ковлем перевернувся човен з трьома хлопцями, з яких один утопився.

— **Большевики граблять гроші з Америки.** Американський публіцист Ґері Лянґ оголосив у „Нюйорк Джерналь" низку статтей про свій побут у Совітах. Він пише, що його побут у большевиків був тільки частиною його програми подорожувати по цілому світі. Оглянув уже 19 країв і ні в одному не знайшов таких терпінь, як в большевицькій Росії. В Німеччині був ще перед гітлеризмом. Його враження таке, що німці вже тоді отверто признавали, що треба допустити Гітлера до влади, щоби здавити пропаганду ненависти, ведену тоді комуністами. Коли прийшов нацизм, то це сталося завдяки комунізмові. Але коли вже так, то жиди не терплять в Німеччині того, що мусять терпіти в Совітах російські жиди, які мають свояків в Америці і дістають звідтіль доляри. Урядовці совітські лише ждуть на те, коли прийдуть доляри до якого жида. Зараз потім його вязнять, а він мусить округлювати себе долярами. Це називає Лянґ „доляровою інквізицією". Большевики ограбили з усього добра своє власне населення, привели Росію над беріг економічної руїни, а тепер, щоб рятуватись, грабують американські доляри, присилані туди кимнебудь. Існування Торґсіну вказує на голод, бо оголошують в Америці большевики, що через Торґсін можна замовляти харчі для людей в Совітах. Отже голод заперечують, а заложили в Америці агенцію для закупна харчів для совітських підданих.

— **Старий Завіт на листівці.** „Осерваторе Романо" подає відбитку листівки, яку прислав редакції селянин Вілях із Горну в Долішній Австрії. На цій картці він списав мікроскопійним письмом Старий Завіт з 33.000 словами. Зужив на це сто годин, а писав тонесеньким волоском з верблюда. Читати можна крізь побільшуюче скло.

— **Дві самоходові катастрофи** склалися перед кількома днями у Сх. Прусах, при чому згинуло 5 осіб. На скруті біля летовища Деваў наїхав самохід з 5 пасажирами на дерево і впав у рів. Від вибуху бензини віз станув у вогні, наслідком чого три особи згоріли. Друга катастрофа скоїлася біля Святомісця. Серед дощу самохід наїхав на прохожих. Два робітники згинули, а одного тяжко потовкло.

— **Пів міліона безробітних інтеліґенток.** На основі анкети „Пакс Романа", розісланої до молоді з університетською освітою, стверджено, що серед 2 і пів міліона молоді без праці, находиться пів міліона молодих жінок.

— **Університет на кораблі.** З Льос Анджельос виїздить 29. червня яхтом 40 студентів і студенток в окружну наукову подорож довкола світа. Під проводом американських професорів вони будуть студіювати природу, суспільні науки, мистецтво, новочасні мови, літературу та інші предмети. Дорога веде на Японію, Китай, Филипини, Індокитай, довкола цілої Европи, з балтійськими державами включно, дальше на Канарійські острови, Кубу Панамський канал, острови Ґаляпаґос і Мексик.

— **Росія не має тягарців.** Ми не маємо поняття, з якими трудношами борються Совіти з промисловим розвитком. Дуже неприємно відчувають там брак тягарців до ваг. Тому, що ввіз чужих виробів із ріжних матеріяльних і господарсько принципіяльних оглядів припинений, Росія сама не всилі покрити великі потреби свого великого краю. Часто одна вага припадає там на всіх купців одного містечка і замість тягарців уживають буряків, мідяних грошей, цвяшки тощо. В той спосіб легко ошукати покупця. Хоч держава і погрожує, що строго каратиме ошуканців при вазі.

— **Вистріл ракетою.** Перший раз у житті криміналістики маємо атентат при помочі ракети. Показується, що американські розбійничі банди є захопленими прихильниками технічного поступу. Дійсно немає ані одного технічного досягнення, з якого ґанґстери не користали би. Панцирники-скорострілн, літаки з бомбами, радіостації — все це мало. Ґанґстери із Сен-Люї перевищили своїх братів і послуговуються ракетою, яку щойно випробовують в Америці і Европі. Кілька місяців тому напали вони на віллю великопромисловця Коттреля біля Сен-Люї. Ця вілля доволі відосібнена. Персонал стероризували. Пятьома автами вивезли все, що мало якусь вартість — теж хлопчика про якого думали, що він син власника. 24 години пізніше дістав Коттрель звичайний лист, в якому жадали 10 000 як викуп за сина. Коттрель залишив на означеному місці не гроші, але лист з вияснениям, що схопили тільки сина бідного служачого і просив випустити дитину. Дитину завезли з завязаними очима близько віллі, пустили її і зникли. Віллю стерегла відтоді поліція. Але бандити почували, що їх висміяли і хотіли помститись. Вночі на 6 березня збудились мешканці віллі від страшної детонації. Покрівля віллі була понищена, дві стелі завалилися, відламки поранили паню дому й її дорослу дочку, яка була в гостині у своїх родичів. Показалось, що напад зроблений екразитом, яким наповнили ракету; на щастя ракета не експльодувала до кінця. Ракета ця — дійсне чудо техніки — а це, що ґанґстерам вдалося так влучно влучити тим незвичайним стрільном попросту подивуґідне.

— **Турецькі реформи.** Турецький уряд установив шкільний примус. Тепер суди потягнули до відповідальности 8.000 батьків, що не посилають дітей до вселюдних шкіл. Святочний день перенесено з пятниці на неділю. Для робітників установлено анґлійську суботу зі скороченим часом праці. Перший день травня є державним святом, коли не вільно працювати. Турецьку мову очищено зі всіх чужинних слів, головно перських та арабських, заступаючи їх новими, турецькими. Реформу мови переведено так основно, що 80 прц. слів є для турецького населення незрозумілим. З наказу уряду всі вчаться тепер нової турецької мови.

— **Найстарша шляхта тратить свій титул** Розпорядження нанкінського уряду позбавляє найстаршу шляхетську родину у світі її титулів. Є це родина Кунґ, яка походить від китайського фільософа і творця релігії Конфуція. Підчас влади Ганської династії у Китаю — і її розцвіту — величали память Конфуція так, що всім його нащадкам надали титули князів. Голова родини мала право на титул князя з Єнсенґ — назва запозичена з провінції, де Конфуцій уродився. І по революції залишено їм їх титул. Аж парлямент Куомінтанґ скасував ці князівські титули. Рівночасно сучасний уряд признає заслуги Конфуція і подає до загального відома постанову уряду всім нащадкам Конфуція, що стипендіями допоможе їм в університетських студіях. Але чи буде це можливе? Кажуть, що мужеських нащадків Конфуція є 20.000!

ДИВОГЛЯДИ.

МІСТО, ДЕ РОДЯТЬСЯ ХЛОПЦІ.

В англійському містечку Дентон (графство Ессекс) родяться майже виключно хлопці. Статистика стверджує, що за останніх 14 місяців уродилось там на 29 хлопців, тільки одна дівчина. Мами, які мешкали деінде, а перенеслись до Дентону, теж родять тільки хлопців. Уже деякі подружжя переїзджають туди на короткий побут. Може міністерство війни вжие ще цього міста для розбудови своєї армії!

АВТА З КАВОЮ.

Цієї весни появились у Льондоні вперше авта з незвичайним комфортом, до якого належить окрема машина до виробу кави... Каву огріває електричний струм. Хто їде автом може мати гарячу каву в кожній хвилині. Біда тільки в одному: кошт такої кави такий високий, що краще просидіти ввесь день у каварні.

ВСЯЧИНА.

Нова паризька мода.

Знову відчиняються паризькі сальони і появляються перші ідеї до осінньої програми мод. Травневі моделі виглядають двояко. Частинно мають характер літній, частинно бачимо вже осінні і зимові одяги, які вказують на будучі напрямки в моді. Пляжові одяги відсунуть правдоподібно піжаму на другий плян.

Сукні з голими плечима з продувними вільними плащиками. Ясні моделі на „вікенд" у пастелевих барвах — легенькі прозорі, — часами в дуже квітчасті матеріяли. До того належать широкі, туго напняті капелюхи з кретону. Це на літо. Теж сукні з муселіну дуже широко і богато поморщені, дуже жіночі, хвилюватимуть літніми вечорами. Деякі з суконок елеґантних пань мають широкі рукави, які поширюють лінію рамен. Рукави ці спливають нераз аж нижче бедер. Вони глибоко викроєні. Сильветка тимсамим підчеркує стрункість постаті. Паризькі кравці повідомляють, що денні сукні стануть знову короткі. Спідниці криють коліна, але відкривають литку. Декотрі з пляжових суконь станутъ короткі як перед десяти роками. Осінні широкі сукні не можуть бути короткі, це булоб проти доброго смаку. Вони лишуться довгими як раніше. Осінні плащі фірми Шанеля дуже короткі. Їх рукави фантазійні і ориґінальні. Дуже можливо, що вийде мода носити плащ коротший й від сукні, а ясні плащі. Фантазійні зимові накидки оздоблені сріблим і синим лисом тв норками. Жакети нових костюмів будуть з нових, незнаних досі матеріялів і незнаних оксамитів. Рукави й тут широкі та вільні. Модна елеґантна дама може вже нині носити пелеринковий костюм із сріблним лисом. Або вбрати сіру суконку і прикрасити її інкрустаціями, червоною або зеленою.

СПОРТ.

З ЖИТТЯ ЛЬВІВСЬКИХ СИТКІВКАРІВ

По більше як півторарічній перерві відновив свою діяльність заслужений для розвою українського сітківкового спорту Львівський Клюб Ситківкарів. На загальних зборах, що відбулися 21. квітня, вибрано новий виділ у такому складі: голова м-р С. Рожанковський, заст. голови О. Струмінська, секретар м-р Р. Зелений, скарбник Е. Хамула, справник О. Дражньовський, господар м-р Ю. Гочовський. Новий виділ намітив собі як найважніші точки своєї діяльности: оживлення ситківкового спорту, який в останніх роках через брак організованости почав підупадати та будову власних токів.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — К. К. С.

Ці змагання відбудуться 18. й 19. ц. м. і започаткують низку ситківкових змагань у рощ Запоріжських Ігрищ. Точніші дані та ближчі подробиці про ці цікаві змагання подамо в одному з чергових чисел „Діла".

КОМІТЕТ НЕСОЮЗНИХ КЛЮБІВ.

З „Експресу Спортового" довідуємося, що у Львові утворився новий спортовий союз під назвою „Комітет спортових клюбів". Комітет рішив згуртувати ті спортові клюби, що через недостачу грошей чи з інших причин не належать до ніякого з істнуючих союзів. До комітету приступило покищо 14 клюбів, які плекають гру в копаного мяча, в тому числі й українські „Каменярі". Всі ті дружини розграють уже змагання за мистецтво, при чому першун має дістати чашу. Провід Комітету творять: інж. Прокопів, Туркевич і Дайтшман.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

DR. JÓZEF SKRZYPEK: Materjały do bibljografji historji obrony Lwowa i województw południowo-wschodnich. Lwów 1935. Nakładem Towarzystwa. Стор. 120, ф. 8-о. Spis rzeczy: Przedmowa. Objaśnienia. Dzieła ogólne, opracowanie, pamiętniki, relacje, artykuły z czasopism. Codzienna prasa lwowska z lat 1918—1923. Indeks osób.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ілюстров. двотижневик, 15. травня. Ціна 50 сот. Львів, Ринок 10. Зміст: Марина Антонович: Збірка пластичного мистецтва Музею Визвольної Боротьби України в Празі. Анатоль Курдидик: Поезії. Роман Купчинський: Чи письменник мусить мати світогляд? (Невиголошене кінцеве слово на відчиті М. Рудницького і М. Гнатишака). Степан Чарнецький: Памяти Марка Лукича Кропивницького. (У 25-літні роковини смерти). Арета: Дзеркало. М. Пастернакова: Душа і танок. Б. І. Антонич: Забута земля. Леся Кривицька: Премієра. Французька хроніка. Ромен Роллян: Балканський Горкий. Панаїт Істраті: Голодний у Неаполі. Мих. Рудницький: Закарлючки життя. О. Кульчицький: Повість нагороджена академією. Отто Цоф: Доля поета. Горобці на дротах. Літературний Бім-Бам. Нові видання. Летіло 40 сорок.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ GMINY KRÓL. STOŁ. M. Lwowa. Число 10. з дня 15-го травня 1935 містить: Protokoły z posiedzeń Magistratu. Sprawozdanie z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie techniczne i administracyjne Dyrekcji Zakładu Gazowego Miejskiego za rok administracyjny 1933/34. Sprawozdanie Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku. Ogłoszenie konkursu na zapomogę z Fundacji „Fundusz inwalidów polskich we Lwowie". Ogłoszenie konkursu na miejsce fundacyjne w Domu Studentek Wyższych Uczelni we Lwowie. Ogłoszenie przetargu na budowę leżalni krytej na kąpielisku „Żelazna Woda". Ogłoszenie przetargu na roboty drogowe w ulicach Stryjskiej i Janowskiej. — Ціна прим. 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Середа, 15. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Твори Дітріха — два форт., 20·00 Військ. орх., 21·15 Вес. всячина, **Братислава** (298,8) 20·10 Форт. твори Прохазки, 21·35 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 17·45 Муз. всячина, 20·00 Театр вечір, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика, спів, 19·20 Легка музика, 20·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 18·00 Скр. сонати Гендля, **Кельн** (455,9) 19·00 Нім. пісня, **Ляйпціг** (382,2) 16·20 Вес. пісні, 20·45 Вес концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, 15·20 Спів, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Оп. мельодії, 24·00 Айхгорнові пісні, **Будапешт** (550,5) 17·20 Циг. музика, 19·00 Мад. музика, **Міляно** (368,6) 11·30, 19·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Квінтет, 21·00 „Орсеодьо" оп. Піцетія.

Четвер, 16. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 20·00 Музика всієї Австрії, 22·10 Твори Й. Маркса, **Братислава** (298,8) 18·05 Пісні, 20·15 Оп. арії, **Кошиці** (259,1) 17·15 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 17·50 Пісні в супр. лютні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 16·50 Муз. авд. для дітей, 17·15 Лотиські нар. пісні, 20·15, 21·00 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 Два форт., 21·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00, 16·30 Пісні й музика, 19·20 Діточі сцени, діточа суїта Шумана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Два форт., **Кельн** (455,9) 15·15 Хор, 16·00 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·20 Нім. пісні на сопр. і альт, 16·10 Крайцерівська соната на скр. і форт. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 19·30 „Джоконда" оп. Понкієлі, **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 20·50 Симф. концерт.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·35 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·95, Париж 34·99·00, Берлін 213·45, Цюріх 171·73, Голяндія 359·70, Прага 22·16, Італія 43·80, Нюйорк кабель 5·31 1/2, Нюйорк чеки 5·31 3/8.

Золото: Доляри 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 88—87·50 зол.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас	Підволочиська від—до	Львів від—до
Пшениця одноц.	18·25—18·50	19·50—19·75
Пшениця збірна	17·25—17·50	18·50—18·75
Жито одноціле	14·25—14·50	16·25—16·50
Жито збірне	13·75—14·00	15·75—16·00
Ячмінь сівн.	14·25—14·75	
Ячмінь одноцілий	13·25—13·50	
Ячмінь на ждиво	12·75—13·00	14·75—15·00
Овес одноц. насін.	17·25—17·75	
Овес од. незам.	16·75—17·25	18·75—19·25
Овес од. легко зам.	16·00—16·25	18·25—18·50
Овес зб. легко зам.	15·50—15·75	17·75—18·00
Овес одноціл. зам.	15·25—15·50	17·50—17·75
Овес збірн. зам.	14·75—15·25	17·00—17·50
Кукурудза краєва	21·00—21·50	
Просо краєве	19·00—20·50	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що цін на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 14. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 14. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенеї шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючи праці . . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка		зол.
„ „	1/1	480·—
„ „	1/2	250·—
„ „	1/4	130·—
„ „	1/8	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.